

Hva kan vi gjøre?

Mange har sett den arabiske bokstaven *nun* på internett den siste tiden. Tegnet står for solidaritet med de som blir brutalt terrorisert av IS. Fundamentalisme preger nyhetsbildet: «Det utfordrer meg som kristen og det utfordrer oss som kirke. Hvordan skal vi forholde oss til dette?», spør Karl Johan Kirkebø. Side 2

Designarbeidet

Arbeidet med å fornye og tidstilpasse menigheten inkluderer også formgivning. Reklamebyråeier Gunnar Hemansen har vært en sentral kraft i dugnaden som har gitt Bønes ny logo og visuell profil. Side 4

Annerledes cruise

Sjømannskirken fyller 150 år i år og inviterte til cruise på skoleskipet M/S Gann, med innlagte besøk i sjømannskirkene i våre naboland. Side 6-7

Høstens aktiviteter

En flott sommer er over,
hverdagen er i gang igjen.
Høsten bringer spennende
aktiviteter for små og store
i kirken. Ta en titt i bladet
og finn noe du kan være
med på!

Hilsen Bønes
menighet

Fundamentalisme – hvordan forholder vi oss?

Sommeren har vært preget av mange saker som på ulike måter har utspring i religiøs fundamentalisme, både innen islam og kristendommen. Det utfordrer meg som kristen og det utfordrer oss som kirke. Hvordan skal vi forholde oss til dette?

AV KARL JOHAN KIRKEBØ

Det største og verste eksemplet er selvsagt IS i Syria/Irak og deres grusomme framferd som de sier er religiøst begrunnet. At noen kan leve med et gudsbilde som ikke bare tillater dette, men som tilsynelatende krever det er mer enn jeg forstår. Nå har heldigvis norske muslimer i stor bredde gått ut og tatt avstand både til IS og deres norske støttespillere.

Samtidig ser vi i vår egen kirke grupperinger som med bibelsk begrunnelse støtter Israels voldsaksjoner. De sier dette er land som er lovet Israel i bibelen og da er det nærmest slik at da kan alle midler taes i bruk. Begrepet kristensjonister har vært brukt. Og det er ikke vanskelig å finne grunnvisjoner for vold om du velger å lese det gamle testamentet med det for øye å finne støtte for dette. Men det er enda lettere å finne støtte for at vold ikke kan utøves med en kristen og bibelsk begrunnelse.

Det har også gått en diskusjon om at menighetsfakultet er på glid og er mindre kon-

servativ og «bibeltro» enn tidligere. Dette er tilbakevist og mange påstår at det som faktisk skjer er at de konservative kristne, og spesielt i endel frikirkelige miljøer, er blitt mer konservative. Og med det mer fundamentalistiske i mye av sin argumentasjon. Selv om de slik jeg ser det fortsatt håndplukker med omhu de punktene der de vil tolke bokstavelig og de hvor det ikke er så lett å stille seg bak.

En diskusjon med fundamentalister blir ofte om hvem som har rett og hvem som har feil – de hevder at kun de er har rett og at deres syn er det eneste mulige. Jeg vil si at det å være bibeltro er primært å søke å forstå hva bibelen sier oss som medmennesker i 2014. Men det er en annen diskusjon som jeg lar ligge her. Bønes Kirke har en visjon om å være åpen og tilstede. Det betyr at vi må stimulere til raushet. Vi har rom til de konservative som vi har rom til oss mer liberale. Men vi ønsker sterkt at de ikke skal slå hverandre i hodet med bibelord, men vise hverandre respekt som kristne.

Jeg vil forsøke å møte fundamentalister med respekt og toleranse, selv hvor vanskelig det kan være av og til. Men jeg vil også kreve respekt og toleranse. Jeg er hverken mer eller mindre kristen enn dem. Og jeg vil hevde min rett til si at ingen kan med Bibelen i hånd støtte vold som virkemiddel. ●

Spennende

Fine opplevelser, ny forståelse og godt fellesskap er stikkord for høsten i Bønes menighet. Vårt nyeste samlingssted «Kveldsåpent» supplerer etablerte suksesser som «Tirsdagskonserten», «Tenning av julegran», «Førjulsconsert», «Lysmesse» og «Sanggudstjeneste». Høsten byr også på foredrag som gir ny innsikt og forståelse.

AV GUNNHILD NAG OG LISE OPDAHL

Programmet for kulturhøsten i Bønes menighet er klart og ligger til utdeling i kirka. Høstens første «Tirsdagskonserten» og «Kveldsåpent» har funnet sted. Når du får dette bladet, har trolig også første foredragskveld gått av stabelen: Tirsdag 23. september viste aktiv syklist og sogneprest Hans Jørgen Morvik bilder og fortalte fra sin lange og interessante sykkelstur. Turen startet i Bergen og sluttet i pilegrimsbyen Santiago de Compostela i Spania. Var han en «kulturell sykkelpilegrim»? Med seg den kvelden hadde han musikerne Eli-Johanne Rønnekleiv og Pia Camilla Tømmernes.

- Kulturutvalget ønsker å legge til rette for en kulturkveld hver måned, og vi ønsker at kulturkveldene har ulike profil fra gang til gang, sier Lise Opdahl, Elisabeth Svanes og Gunn-Frødis Unneland, som har vært med på å sette opp deler av høstens program. De gleder seg over å kunne presentere enda et foredrag, i oktober, før den travle julesesongen.

Dette foredraget blir tirsdag 21. oktober kl. 19.00–21.30. Emnet er nærhetskompentanse, og det å ta seg tid. Det er tidligere biskop Ole D. Hagesæt-

her som kommer til oss, og vil dele viktig kunnskap og erfaringer om oss selv, og forholdet til våre medmennesker. Nærhetskompentanse og evne til langsomhet er i dag sentrale begreper når det gjelder evnen til selvforståelse og opplæring i samhandling med andre. Emnet skulle derfor være interessant og aktuelt for mange. Det vil bli anledning til spørsmål og samtale. Lett servering.

Søndag 23. november kl. 18.00 holdes den tradisjonelle førjulsconserten med lokale kor og musikere. Den har i mange år har samlet mye folk som har gledet seg over å høre musikk fremført av den store bredden som Bønes byr på – fra unge og ferske aspiranter til rutinerne voksne. For mange innleder denne konserten førjulstiden, når vi sammen synger 'Deilig er jorden' til slutt. Konferansier blir Arve Løvenholdt.

Nedenfor får du en kort oversikt over kulturarrangementene i Bønes menighet de neste månedene.

Mer informasjon om de enkelte arrangement annonseres etter hvert på nettsiden vår, bonesmenighet.no, på menighetens Facebook-side, på plakater utenfor kirken og i nærbutikkene. ●

BIRKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STØRETVEIT • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

Bønesbladet utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana prosti. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller sendes bones.menighet@bergen.kirken.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Stein Rune Risa (redaktør), Karl Johan Kirkebø og Sven-Ove Rostrup

Sentralredaksjon: Redaktør Magne Fonn Hafskor, 55 39 04 40 - eyecu@online.no (Kun henvendelser ang. «fellesstoff» (s 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Annonser: Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Produksjon: Dragefjellet Media AS, 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no. Dropbox kan opprettes etter avtale for overføring av svært store filer.

Trykk: Bodoni, Straume

Deadline neste nummer: Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 18. november

kulturhøst i Bønes kirke

Morten Færestrand åpnet sammen med Carsten Dyngeland kulturhøsten i Bønes kirke.

FOTO: STEIN RUNE RISA

Arrangementer i Bønes kirke

- Hver første tirsdag i måneden kl. 21.00: Tirsdagskonserten ved Carsten Dyngeland og venner. Kollekt ved utgang
- Hver siste tirsdag i måneden kl. 19.30-21.30: Kveldsåpent. Et samlingssted med mulig-

het for sosialt påfyll og åndelige impulser.

- Tirsdag 21. oktober kl. 19.00-21.30: Foredrag om nærhetskompetanse og det å ta seg tid. Ved tidligere Bjørgvin-biskop Ole Danbolt Hagesæther. Entré: kr. 50.
- Søndag 23. november kl. 18.00: Fønjulskonsert med lokale kor og musikere.

Konferansier Arve Løvenholdt. Kollekt ved utgangen.

- Søndag 30. november kl. 11.00: Høymesse og tenning av julegran. I samarbeid med Lions Bergen/Løvstakken.
- Søndag 7. desember kl. 19.00: Lysmesse. TenSing deltar.
- Søndag 21. desember kl. 11.00: Sanggudstjeneste.

Bli med! Har du lyst til å være med i menighetens kulturutvalg? Utvalget vil gjerne ha med flere til å planlegge og gjennomføre arrangementer i Bønes kirke. Utvalget har 1-2 komitemøter hvert semester. Hvis dette er noe du kunne tenke deg å være med på, kontakt med Therese Møkkelbost:

therese.mokkelbost@bergen.kirken.no

MINNYS NATURTERAPI

Kan tilby helt fantastisk naturmedisinsk behandling og forebygging av fysiske og psykiske sykdomstilstander.
Meget gunstige priser.

Timebestilling: 909 37 487 – minnydale@hotmail.com

Credokirken

CREDOKIRKEN BOKSHOP

Øvre Kråkenes 49
For åpningstider: 932 56 511
www.credokirken.no

BØKER
MUSIKK
FILMER
GAVEARTIKLER

Besøker - noe for deg?

Storetveit og Bønes jobber med å få en større besøkstjeneste i samarbeid med de andre Fana-menighetene.

Har du noe tid du kan tenke deg å bruke som besøker? Som besøker får du en fast person du besøker jevnlig etter avtale, og det kan innebære å gå tur, bare prate sammen, følge til lege og liknende. Det vanlige er 1-2 timer i uken/annenhver uke. Du vil få veiledning og kurs underveis, og treffpunkter med andre besøkere.

Liker du å glede en annen? Da kan dette være en tjeneste for deg! Kontakt menighetskontoret 55 30 81 02. ●

Bønes menighet har «blitt ny»

Du har kanskje sett de nye plakaten fra Bønes menighet på butikken eller i kirken? Med blå kant og menigheten sin logo på toppen danner de en perfekt visuell ramme rundt arrangementene i kirken. Logoen er noen år gammel, men plakatmalen er helt ny. Begge er utformet av Gunnar Hermansen, og vi har tatt en prat med han om betydningen av å ha en tydelig visuell profil, og prosessen for å komme frem til den.

TEKST OG FOTO: STEIN RUNE RISA

Gunnar Hermansen har bodd på Bønes i 30 år. Han er eier og daglig leder i Mål & Mening Reklamebyrå, som holder til i Vestre Torggate i sentrum. Begge hans barn var ivrige medlemmer i Bønes Speidergruppe og der stilte han og konen Elise opp med glede når det var behov for en liten innsats fra foreldrene. Som gammel breinstruktør så bidro han også til å arrangere mini-brekurs for de eldste speiderne, noe som Gunnar tenker tilbake på som veldig kjekt. De siste årene har han på dugnad hjulpet menigheten med å utvikle ny logo og visuell profil.

Gunnar forteller litt om hvorfor det er viktig med en tydelig visuell profil:

- Det er viktig at menigheten fremstår med et enhetlig uttrykk, slik at folk kjenner igjen den kommunikasjonen som kommer fra menighe-

ten. Profilen må være visuelt tiltalende, men også reflektere de visjoner og verdier som menigheten representerer og ønsker å formidle.

Han forteller også at det tidligere i hovedsak var bedrifter og større organisasjoner som så viktigheten av en visuell profil, men at nå har også mindre organisasjoner fokus på dette:

- Bevissthetsnivået rundt profilering har økt betraktelig også i små organisasjoner. «Konkurransen» om oppmerksomhet fra tv, Internett og sosiale medier gjør det

viktig å være gjenkjennbar. Utdannelsesnivået og den generelle kompetansen rundt hva som er godt design har også økt, noe som også gjør at også mindre organisasjoner ønsker en enhetlig profil.

Det å utarbeide logo og visuell profil er en omfattende prosess. Gunnar forteller at det er viktig å bruke tid med opp-

dragsgiver; få frem hvilke tanker, ambisjoner og verdier de ønske år formidle. Så starter det harde arbeidet:

- Vi begynner med utforming av logo. Vi utvikler mange skisser – først på papir. Dette er grovskisser som oppdragsgiver ikke får se. Skissene er i sort-hvitt – det er det visuelle uttrykket som er viktig, selve fargene kommer nesten helt til slutt i prosessen. Vi kan starte med opp mot 100 grovskisser, og etter hvert blir dette antallet snevret ned til 10-20 stk, og som da tegnes på datamaskin.

Gunnar forteller videre at disse 10-20 skissene etter hvert blir til 5-8, og som oppdragsgiver da velger mellom. Etter at oppdragsgiver har valgt logo og denne er fargesatt, så ferdigstilles visuell profil på for eksempel brevark, e-post-signaturer og nettsider.

Det ligger mye arbeid og kunnskap bak en ny logo og visuell profil, og vi er veldig glade for at vi har Gunnar Hermansen med på laget i menigheten. Hvis du ikke allerede har lagt merke til de nye plakatenes våre, vil vi oppfordre deg til å kikke ekstra godt etter neste gang du er på butikken. ●

Sjømannskirken 150 år: Hjarteleg til lukke!

Takka vere Sjømannskirken, kan Bjørgvin bispedøme skryte av at det er bispedømet der sola aldri går ned!

AV PROST PER BARSNES,

Bjørgvin biskop har alltid vore Sjømannskirken sin tilsynsbiskop. Då Per Lønning vart innsett som biskop i Bjørgvin, avslutta dåverande generalsekretær i Sjømannskirken, Halfdan Tschudi Bondevik, si velkomsthelsing slik: «*Vi vil be for deg over en hel verden!*» Under alle himmelstrøk er Sjømannskirken å finne, anten det er permanent stadleg nærvær med sjømannskyrkje, eller det er regelmessige vitjingar av ambulerande prestar til norske kontingentar, som er for små til at det blir oppretta som ein eigen stasjon. I Sjømannskirken kan det med rette syngjast:

*Den sol som vinker oss til hvile,
nå vigsler andres arbeidsdag,
og slik den stund for stund skal smile
til nye land og folkeslag.*

For samtidig som Sjømannskirken er ein samlingsstad for nordmenn i utlandet, så er den også ei bru inn i det lokalmiljøet der arbeidet er etablert.

Som namnet seier, var sjøfolk hovudmålgruppe då Sjømannskirken vart grunnlagt for 150 år sidan. Men alle kategoriar nordmenn har alltid vore velkomne! I dag er det ikkje så mange sjøfolk att, men aldri tidlegare har så mange nordmenn vore på reisefot i utlandet.

Sjømannskyrkjene har difor meir besøk enn nokon gong, og organisasjonen heiter no «Sjømannskirken – norsk kirke i utlandet». Men kvifor ikkje berre heite norsk kirke i utlandet? Sjømannskirken er uttrykk for kontinuitet frå grunnlegginga til i dag. Men endå viktigare er det at Sjømannskirken er eit «varemerke».

Når folk høyrer ordet Sjømannskirken, så får dei mange positive assosiasjonar: Sosialt fellesskap. Gjestmildskap. Lukt av vaffer og kaffi. Låg dørstokk og stor takhøgde. Ein heim borte frå heimen. Ein arena for gudstenester, dåp, konfirmasjon, bryl-

laup og gravferd, samtalar og kulturopplevingar av mange slag.

Ei hjelp når folk blir sjuke på tur, misser passet eller blir rana, og ikkje minst nærvær når store dramatiske og tragiske ulukker skjer. Sjømannskirken er Den norske kyrkja sin forlenga arm heimanfrå til nordmenn som er utanlands for kortare eller lengre tid på alle kontinent og på oljeinstallasjonane i Nordsjøen.

Vi takkar Sjømannskirken for eit fantastisk arbeid gjennom 150 år! Måten Sjømannskirken er og arbeider på, er også eit inspirerende forbilde for oss i vårt heimlege kyrkjelydsarbeid!

Sjømannskirken er folkekyrkja på sitt beste!

*Takk for at din kirke aldri sover!
Mens jorden ruller uten stans,
ditt folk i vekselsang deg lover
for nattens ro og dagens glans*

Hjarteleg til lukke med jubileet! ●

Kulturkalender

Storetveit kirke: Kveldstoner i Åpen kirke, onsdager kl.19. Kveldsmat i menighetshuset.

Skjold kirke 26/10 kl. 17: Mozart «Requiem». Cantus med solister og over 100 andre korsangere fra Bjørgvin Kirkesangforbund.

Storetveit kirke: 27/10 kl. 19.30: «Lys i høstmørket» med Vokalgruppen YR m/fl.

Søreide kirke 28/10 kl. 20: Foredrag med digital bildeutstilling ved Øivind Aschjem.

Søreide kirke 1/11 kl. 19: Konsert med KløverKnekt og Skarre R. Oppvarming ved SteinBeaten.

Skjold kirke 7/11: Besøk av Stefanusmisjonen, Mamma Maggie, E. Skeie. Lokale kor

Skjold kirke 9/11 kl. 18: Hardangerkoret.

Fana kirke, 16/11 kl. 19. Schuberts «Messe i G-dur». Fana kyrkjekor med kor, solister og orkester.

Kveldsgudstjenester og «Y-klubben» i Ytrebygda kirke

Det blir i høst fire kveldsgudstjenester i Ytrebygda kirke. Kveldsgudstjenestene er for alle; ungdommer, voksne og eldre. Sang, musikk, fast liturgi med kort preken og «bønnevandring». Gudstjenestene starter kl. 19 og varer en knapp time.

Fra kl. 17.30, inviterer Fana diakonutvalg beboere i bofellesskap, brukere av botjenestene og pårørende til «Y-klubben». Salg av kaffe og kaker (kr. 10 pr. person), sang og musikk og aktiviteter på kirketorget.

Alle ønskes hjertelig velkommen til Ytrebygda kirke:

- Søndag 7. september
- Søndag 5. oktober
- Søndag 9. november
- Søndag 15. desember

Fana Diakoniat

Besøktstjenesten i Fana prosti inviterer til INSPIRASJONSKVELD

Tirsdag 30. september kl. 19.00-21.30 på Nesttun eldresenter, Hardangerveien 6A, Nesttun, like nedenfor Fana legevakt.

«ELDRE OG VERDIGHET – DE FRIVILLIGES ROLLE»
v/Eirin Hillestad fra Verdighetssenteret.

Enkel kveldsmat, samtale og informasjon om besøktstjenesten i prostiet. Arrangementet er gratis og åpen for alle interesserte.

Påmelding/spørsmål/skyss:

Diakon Linda Bårdsen tlf. 55 36 22 85/483 02 448.

E-post: linda.bardsen@bergen.kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide, tlf. 55 59 71 15.

E-post: kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Diakon Reidun Laastad Dyvik, tlf. 55 30 81 17.

E-post: reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no

VELKOMMEN OGSÅ OM DU IKKE HAR FÅTT MELDT DEG PÅ!

DEN NORSKE KIRKE
Menighetene i Fana prosti

På cruise med S

Hva kan vel passe bedre enn en sjøreise som innledning til Sjømannskirkens 150-årsjubileum?

TEKST OG FOTO: KNUT CORNELIUSSEN

Midt under «Tall Ships Race» kaster MS Gann fortøyningene og stevner ut forbi gamle seilskuter, som viser oss hvordan skipene så ut den gang Sjømannskirken startet opp sin virksomhet.

Anledningen for seilasen er at Sjømannskirken, eller Den norske kirke i utlandet, fyller 150 år. Det som begynte som en tjeneste for norske sjømenn i utlandet, er etter hvert blitt en kirke for alle nordmenn utenfor landets grenser. Ikke så få turister fyller i dag kirkene på kjente turiststeder som Gran Canaria, Solgården i Spania, Hamburg og et utall andre steder rundt på kloden. Og vi er alltid velkommen til en god prat og gode vaffer.

I lunt farvann

Nordsjøen ligger blank og innbydende fremfor oss. Knappt en bevegelse kjennes i skipet. Solen skinner og kaster sine sølvstråler over et dypt blått hav. Vi passerer oljeplattformer, som forteller oss at det ikke lenger gjelder at «Vår ære og vår makt, har hvite seil oss brakt». Nå er det oljepengene som gir oss makten, i alle fall for noen år fremover. Vi er på vei til Skottlands oljehovedstad Aberdeen, med en av de nyeste sjømannskirkene i verden. Praktisk plassert helt nede ved havnen, hvor vi blant annet finner mange norske supplybåter.

Bamse står vakt

En busstur gjennom det vakre landskapet bringer oss videre til Edinburgh, hvor den første sjømannskirken ble bygget, etter initiativ fra presten og bergenseren Johan Storjohann – sjømannskirkens far. Nå er kirken blitt kunstscole. Underveis passerer vi den lille byen Montrose, med statuen av den norske skipshunden Bamse, en St. Bernhardshund, som ble maskot for den norske marinen i Storbritannia under krigen. Han var et symbol for det frie kjempende Norge. Nå står han stolt med sin marinelue, og ser for all fremtid ut over havnen i Montrose.

CRUISE-DELTAGERE: Første rekke fra venstre: Anne Mari Iversen, Bibbi Ingebrigtsen, Anne Karin Corneliussen. Bak: Knut Corneliussen, Alf Iversen, Arne Ingebrigtsen og Terje Bjørdal.

DEN FØRSTE SJØMANNSKIRKEN: Den tidligere sjømannskirken i Leith (t.h) i Edinburgh er nå blitt kunstscole.

UNDER: TOWER BRIDGE: Selveste Tower Bridge (under) løftet seg for å slippe sjømannskirken frem.

Hedersplass på Themsen

Ikke alle får oppleve at ærverdige Tower Bridge åpner sine porter, men noen høyt i hierarkiet må ha trukket i noen tråder. Til ære for Sjømannskirken slipper vi inn og får fortøye inntil museumsskipet «Belfast», med Tower som nærmeste nabo. Vi ankommer London 29. juli. Her feires tusenårsjubileet for vår egen Hellig Olav, og vi ser

mange minner om ham rundt i London. En liten pilegrimstur bringer oss blant annet til kirken All Hallows by the Tower, Saint Olave Church og flere andre steder hvor St. Olav blir hedret. Olsok feires i den norske sjømannskirken, hvor vi kan glede oss over sang og historier om Alf Prøysen av Anne Flugstad. Kirken er naturligvis viet St. Olav, og ble åpnet av kronprins Olav i 1927.

Europas største havneby

Jubileumscruiset fortsetter, og godværet følger oss. Ut gjennom Themsen og over den engelske kanal skinner solen og baker alle på soldekket. Rotterdam med sin kjempehavn er neste stopp. Sjømannskirken her har også jubileum, det er hundre år siden den ble bygget på Rotterdams høyeste

jømannskirken

LONDON: «Gann» fortøyd ved HMS «Belfast», en lett krysser som tjenestegjorde under hele 2. verdenskrig og senere under Korea-krigen. Museumsskipet er et sentralt britisk krigsminnesmerke og gjestende skip får ære av en slik fortøyningsplass midt i London by!

ST. OLAVS KIRKE: Fest på sjømannskirken i London (under). Kirken i London møter omkring 25.000 mennesker hvert år.

punkt, en halv meter over havet. Den er Rotterdams største trebygning, og ligger vakkert til i utkanten av en fredelig park. «Kirken i parken» kalles den gjerne. En «harbour»-tur viser oss den enorme havnen, hvor vi passerer mange norske båter med Bergen som hjemmehavn. Rotterdams arkitektur imponerer oss med fantastiske bygninger og bruer. Her kan norske arkitekter og politikere få mange impulser.

Da bombene falt

Vi reiser videre til sjømannskirken i Hamburg. Den var i drift under hele krigen, og hadde stor betydning både for sjømenn og krigsfanger. Les boken «Tukthusfangenes engel» om Hiltgunt Zassenhaus, og bli imponert over hva ett menneske kan utrette. Hamburg ble fullstendig utbombet under krigen. Det største angrepet skjedde den 28. juli 1943, da store brannstormer herjet og over 40.000 sivile ble drept. Også sjømannskirken ble rammet, med den triste følgen at vaktmesteren omkom da han prøvde å redde noe av utstyret. Nå finner vi en moderne og fin kirke på stedet, til glede for sjøfolk, fastboende og turister. ●

MARINEHUNDEN BAMSE: Kjent av tusener av sjømenn under krigen skuer Bamse (t.v.) fortsatt ut over havnen i Montrose.

KIRKEN I SKOGEN: Sjømannskirken (over) er Rotterdams største trehus, og ligger faktisk på den denerlandske havnebyens høyeste punkt – en halv meter over havet!

SJØMANNSKIRKEN
Norsk kirke i utlandet **150 år**

Frivillig, men uunnværlig

Alle som har vært innom Søreide kirke, har møtt Even Aarvik. Han står som regel i døren og tar imot. Men de som bare har truffet Even ved døren, kjenner bare en liten del av historien. For Even er med på det meste som skjer i Søreide kirke.

TEKST OG FOTO: HANS JØRGEN MORVIK

– Det har jeg heldigvis ikke regnet på. Men det er jo enkelte som spør om jeg bor her, svarer han når vi spør hvor mye tid han bruker i kirken. Sannsynligvis ligger det et sted mellom 15 og 50 timer i uken, alt etter hva som foregår. Nå må det rett nok sies at en del av disse timene går med til kaffedrikking og gode historier. For Even har lest mye, spesielt historie, og deler gjerne av sin kunnskap.

Mange oppgaver

– Jeg trives her, sier han. – Det er et godt miljø å være i. Som uføretrygdet ønsker jeg

uansett å ha noe å gjøre, og det jeg bidrar med her er meningsfullt. Men jeg ville ikke gjort det hvis ikke jeg trivdes med det.

Even er med på mye. Vi kan regne opp det viktigste: Gudstjenestemedhjelper/klokker. Menighetsrådsmedlem siden 2005. Oppsynsmann for Ungdomslokalet. Fast kaffekoker til kirkekaffe og stort sett alle andre arrangementer. Praktisk medhjelper for kirketjener. Han deltar han på det meste som skjer, og er med i både Diakonatot og Lokalhistorisk Forum.

Stiller alltid opp

Even er en person som alltid stiller opp. Han skal være ganske syk for å stå over en

gudstjeneste eller et annet arrangement. Bortsett fra kirkens ansatte er han nok – med god margin – den som tilbringer mest tid i kirken. Vi pleier å si at ingen er uunnværlige. Men i Søreide kirke er vi ikke så sikre på om dette gjelder Even.

Oppvokst i Ervik

Det var ikke gitt fra starten at Even skulle bli så tett knyttet til Søreide kirke. Even vokste opp i Åsane, nærmere bestemt i Ervik, der nesten hele familien var knyttet til Kalvatræet skole. Både mor, far og Even selv har jobbet der. Rett nok ikke alle samtidig. Men i 2000 flyttet familien hit til Søreide. Evens mor het Søreide før hun giftet

STILLER ALLTID OPP: Vi pleier å si at ingen er uunnværlige. Men i Søreide kirke er vi ikke så sikre på om dette gjelder Even.

Menighetsbladet vil presentere og gjøre litt stas på noen av de mange flotte frivillige medarbeiderne i menighetene. Tidligere har vi møtt ildsjeler i menighetene i Fana, Skjold og Storetveit, denne gangen er stafettpinnen i Søreide. Deretter går den videre til Slettebakken, Bønes og Birkeland.

VELKOMMEN TIL KIRKE:
Even står som regel i døren og tar imot når det er guds-
tjeneste.

seg, så her kunne de bygge hus på egen grunn. Even oppdaget først Lokalhistorisk forum. Det ble hans vei inn i kirken. Fra 2001 begynte han å gå fast til gudstjeneste. Og etter hvert som tiden gikk engasjerte han seg mer og mer i arbeidet.

Da kirken holdt stengt

– Er det noe du ser tilbake på med spesiell glede fra disse årene du har vært engasjert i kirken?

– Det var jo ikke bare kjekt det året vi holdt kirken stengt for ombygging (2005-2006) og holdt til på Skranevatnet skole, men samtidig er det noe jeg har veldig gode minner fra. Det var en anstrengende, men

likevel flott tid. Og så var det jo en ekstra stor glede å komme tilbake til kirken etterpå, da det meste var nytt og forbedret. Jubileet i fjor var også en stor opplevelse.

– Er det noen spesielle oppgaver du setter ekstra stor pris på?

– Stort sett alt jeg er med på er kjekt, men jeg setter nok aller størst pris på å få være med som sakramentsmedhjelper ved dåp og nattverd. Men også det å være med å lage i stand for arrangementer, og så se at de som kommer er fornøyde og glade for det arbeid som er gjort.

Du gamla, du fria

Even fyller 50 år på den tyske nasjonaldagen (3. oktober), men ville nok heller hatt

fødselsdag 6. juni – for det er den svenske nasjonaldagen. Og her er vi ved et vanskelig punkt. For de eneste søndagene Even ber om permisjon fra Søreide kirke, er de søndagene det holdes svensk gudstjeneste her i byen. Det er heldigvis ikke så ofte.

– Hvor kommer dette med Sverige fra?

– Kanskje kommer det av at jeg så mange svenske filmer som barn, svarer han.

Dette ledet over i interesse for svensk litteratur, musikk og film som voksen.

– Siden har det vel blitt en slags merkelapp ved meg – som jeg trives ganske greit med. Jo mer folk kommenterer min svenske interesse, jo mer holder jeg på den, sier Even med et stort smil og en rungende latter. ●

«Din musikk er som å se lukt i helvete, men også som å skue like inn i himmelen», sa biskop Alex Johnson i sin tale til Egil Hovland på 50-årsdagen. Han døde 5. februar i fjor, men musikken lever videre.

AV LISE MCKINNON

Det er ikke mulig på bare noen få sider å gi en fullgod beskrivelse av bredden hos et så produktivt og allsidig menneske som Egil Hovland. Her vil det bare bli trukket frem litt fra hans virksomhet fra 1970-tallet og utover, ting som var viktig for ham selv og som kanskje er av spesiell interesse for vanlige kirkegjengere.

Bestillingsverk

Hovlands samarbeid med svenske Britt G. Hallqvist og noe som skjedde mens han var medlem av Liturgikommisjonen er viktig i denne sammenhengen. Den 26. januar 1974, samme dagen som han fikk det triste budskapet om vennens Olav Hillestads død, fikk han et brev fra Sverige, fra Kyrkohandbokskomiteen som gjerne ville ha ham til å komponere Laudamus til familiegudstjenestebuk. Mens han satt i sitt arbeidsværelse med brevet og leste den foreslåtte teksten til de nå så velkjente ordene «måne och sol, vatten och vind», hendte det noe som best kan gjengis med hans egne ord:

«Allerede mens jeg leste de tre versene, skjedde det noe merkelig. På veggen i arbeidsrommet mitt hadde jeg fotos av barnekorene mine i Glemmen kirke. Plutselig var det som om barna fikk vinger og svevde omkring i rommet. Jeg tok faktisk et noteark og holdt det opp i lufta, og det var som om barna ble til toner som dalte ned på notelinjene. Melodien ble til på rekordtid. Først skrev jeg omkvedet: «Herre, vi takker dig, Herre, vi prisar dig, Herre vi sjunger ditt beliga namn». Det tok tyve sekunder. Deretter kom melodien til versene. Hele sangen var ferdig på mellom tre og fire minutter».

Æresdoktor i teologi

Forfatteren, Britt G. Hallqvist, hadde Hovland hørt om tidligere, men det skulle gå enda et par år før han traff henne. Hun var født i 1914, hadde studert nordiske språk, litteraturhistorie, teoretisk filosofi og tysk (men det er ikke korrekt det som står i Wikipedia; at hun hadde doktorgrad i teologi. Hun ble æresdoktor, og det er noe ganske annet!) I årene som «prestfru» med mindre-årige barn begynte hun å oversette barnelit-

teratur, senere også klassisk og moderne dramatikk og spesielt mange sangtekster. I 1950 debuterte hun som forfatter med en barnebok, senere ble det også bøker for ungdom og voksne.

I 1960 utga hun «Kyrkoviser för barn» sammen med Anders Frostenson, og var med i arbeidet for ny svensk salmebok. Hun er blitt spesielt rost for sitt gode og «sangbare» språk og for evnen til å nå frem til barn. Det var imidlertid først med «Måne og sol» at hun for alvor kom inn i Egil Hovlands liv. Denne salmen, som er blitt kalt en «kirkeschlager», ble opptakten til et mange-årig og fruktbart samarbeid mellom disse to. I vår nye salmebok er det 16 tekster av Hallqvist, 11 av dem med tone av Egil Hovland.

Bergenspatriotisk sidesprang

Men samarbeidet dreiet seg ikke bare om salmer. 1970-tallet ble barns tiår i kirkelig sammenheng; nå var det deres tur til å få en gudstjenesteform som de kunne føle seg hjemme i. Tidligere var det ungdommen det gjaldt. Der hadde Olav Hillestad gjort en stor innsats allerede fra slutten av 1950-tallet, noe han entusiastisk fortsatte med frem til sin død i 1974 (og – for å ta et lite bergenspatriotisk sidesprang – det første norske Ten Sing-koret ble startet i Bergen høsten 1967 av presten Kjell Grønner).

Bibelens fortellinger skulle levendegjøres og presenteres for de yngste kirkegjengerne, og selvsagt skulle barna også delta i fremførelsen. Det resulterte i en rekke bibelspill: nr. 1, med tittelen «Syng, mitt hjerte», handlet om de ti spedalske, nr. 2 het «Mannen i treet». Nr. 10, «Noa går i land», ble uroppført i Glemmen kirke i 1988. Alle hadde tekst av Britt Hallqvist, og i verkfortegnelsen for noen er Arne Brunvoll nevnt som oversetter. Egil Hovland hadde jo lang erfaring med barnekor fra Glemmen kirke, kirken han kalte «mitt musikalske laboratorium».

Et lykketreff

«Her har jeg kunnet prøve meg frem, teste ut mine ideer. Og her hvor jeg har kunnet være sammen med barna, Herlig!» (...) «barna i

Glemmen har vært mine sensorer. Mye er forkastet fordi jeg har merket at de ikke har mot-tatt det», sa han i et intervju. Intervjuren bemerket at musikken vel ikke sto alene, tekstene var også viktige? «Helt åpenbart», var svaret. «Så det var et lykkens treff at jeg fikk kontakt med Britt G. Hallqvist. Hun er pedagog og utrolig flink til å treffe med sine tekster. Hun er konkret».

Men en mann så aktiv og produktiv som Egil Hovland satt selvfølgelig ikke og «syslet» bare med barnegudstjenester og bibelspill. Ordet sentral blir brukt om ham i så mange sammenhenger: Han var ordfører i representantskapet for Tono i 21 år, skrev artikler, var huskomponist på sommerkurs i Sverige (hvor han for første gang møtte Britt Hallqvist), drev sitt eget noteforlag EGHO, deltok i debatter og selvfølgelig fløt «lavastrømmen» av komposisjoner hele tiden.

«Underlødige sviskemusikk»

Egil Hovland hadde, hvor villig han enn hadde vært til å eksperimentere innen den verdslige musikken, ønsket å holde «sin sti ren» når det gjaldt kirkemusikk. Gregoriansk sang var en god ting, mens jazz og pop hadde ingen plass i kirken, mente han. Det var derfor naturlig at han var en steil motstander av det som Hillestad stod for og dennes entusiasme for de nye rytmen. Men gradvis ble han nok påvirket av Hillestad ettersom vennskapet mellom dem utviklet seg. Og etter at han i kom inn i Liturgikommisjonen «bakveien», skjedde det noe som gjorde hans venner i Musica Sacra og Kirkesangforbundet virkelig sjokkert. Hovland «hadde begynt å lefle med det mange mente var dekadent og underlødige sviskemusikk».

Åpent brev til departementet

I 1976 skulle Liturgikommisjonen ha en sesjon på Utstein kloster. Før dette møtet hadde 40 prester skrevet et åpent brev til departementet om at når det skulle komme ny salmebok, måtte man sørge for at den også inneholdt et fyldig utvalg av bedehussanger og vekkelsessanger. Til dette bemerket Hovland at «en henvendelse fra 40 prester, en kan jo ikke bare sitte stille og si at dette her

takknemlighet

BIOGRAFI: De fleste sitatene i artikkelen er hentet fra Geir Harald Johannessens bok «Egil Hovland. Englene danser på tangentene» (Lunde forlag, 1999). Den er livlig og humoristisk, og anbefales varmt!

bryr vi oss ikke om! Jeg satt jo ikke på egne vegne der i kommisjonen, jeg satt der og skulle lage noe for brukerne, for Kirken. Og da sa jeg til meg sjøl at nå skal du sette deg ned og analysere. Når du er motstander av en ting, hvorfor er du egentlig det? Så tok jeg for meg den sangen som heter «Vi stemmer i en frydesang». Hva er det egentlig for noe i veien med den?»

Arrangerte bedehussang

Sangen var allerede stemt ut av de fleste i kommisjonen, men for å «gjøre bot» mot sitt eget nei, til en sang som ble dømt uverdig til å tas med i en ny salmebok, mer ut fra kategori enn for kvalitet, laget Hovland et arrangement av melodien. Under Kirkedagene i Trondheim året etter klarte hans venner Kvam og Herresthal å få satt den opp som nattverdssalme i Domkirken på en gudstjeneste under møtet. «Det ble jo mildt sagt ikke nådig tatt opp av alle bak kulissene. Per Frithjof Bon-saksen, for eksempel, domorganisten, ble rasende, vet du». Men Hovland fikk mange positive reaksjoner fra folk i etterkant, og fikk selv et meget godt forhold til bedehussanger etter denne hendelsen. Det var tross alt denne musikken han kjente godt fra barndommen, men hadde kommet i opposisjon til under sin formelle musikerutdannelse

Beundret Åge Samuelsen

Et av kapitlene i Geir Harald Johannessens Hovland-biografi har overskriften «Herrens jubelgutt», og handler om hvordan Hovland «fant» Åge Samuelsen og ble en stor beundrer, og senere venn, av ham. Det var helt tilfeldig at Hovland kjøpte en kassett med Åge Samuelsen på en bensinstasjon i Fredrikstad og spilte den på vei til et møte i Oslo. «Underveis ble jeg mer og mer betatt av stemmen hans, og spillingen, og sangene og det han pratet innimellom. Jeg opplevde ham som så ekte.

Han var seg sjøl. 100 prosent. Han liknet ikke på noen ting! Og så la jeg merke til hans tro. Jeg skjønnte jo at jeg opplevde vitnesbyrdet hans».

Uredd og ekte

Alt dette, som er plukket ut av karakteristikken Hovland ga Samuelsen, kunne vi bruke om Hovland selv. Han var ekte og helt seg selv. Aldri redd for å tale biskop, domprost eller annen «øvrighet» midt i mot når det dreiet seg om kvalitet i kirkemusikk. Heller ikke var han redd for å revurdere sine meninger eller slå inn på nye veier. Og gjennom sitt arbeid viste han også sin tro. Lovsang og takknemlighet var nøkkelord, og salmen «Lukk opp kirkens dører» kan stå som uttrykk for målet i hans liv og gjerning.

Dette er andre del av en artikkel om Egil Hovland. Første del stod på trykk i årets påskeutgave. Vi vil rette en spesiell takk til Finn Graff for utlån av hans velkjente karikaturtegning av komponisten. ●

EGIL HOVLAND MED BASUNENGEL: Avistegner og illustratør Finn Graff laget dette praktfulle portrettet av komponisten i 1979.

Solidaritet med menneske på flukt

Den store fellesmarkeringa ved Den blå Steinen 23. august kom i stand for å visa solidaritet med dei undertrykte i Irak og Syria.

Der utset IS-militsen kurdarar, moderate sunnimuslimar, sjiamuslimar, kristne og andre minoritetar for groteske overgrep og masse mord. Representantar frå samtlige av bystyrepertia deltok. Hovedappellane ble haldne av Veman Linevai frå Kurdisk Studentunion i Bergen, Momodou Bandeh frå Bergen Moske og Øystein Skaug frå Den norske kirke/Mellomkirkeleg råd.

- Ei grense er no passert for det vi kan tole. Våre grenser må difor opnast for dei som er jaga frå heim, land og folk. Det vil kyrkja løfte fram, sa Skaug, og viste til at kristne, kurdarar, moderate sunnier, sjiaer og jesidiar vert møtte avretting, halshogging eller deportasjon

Over: Markeringa ved Den blå Steinen laurdag 23. august kom i stand for å visa solidaritet med dei undertrykte i Irak og Syria.

FOTO: ALI WATTI

Til venstre: Lege Ali Watti er kurdar, oppvaksen i Syria og har permanent opphald i Noreg. Til aksjonen fekk han laga eit banner som viser menneske på flukt. Det einaste dei har med seg er minner om eit utbomba hus. – Dei kan ikkje gå tilbake, men vegen dei går på er heller ikkje trygg, seier han. Watti held banneret saman med Arnstein Eide Hetle frå Bergen senter for minoritetsungdom.

FOTO: PRIVAT

av dei fanatiske IS-tilhengjarane.

- Med grotesk vald har dei stått fram frå djupet av eit despoti, fortsatte han, og la til at

som kristne, som kyrkje og som nasjon er tida komen for oss til å handle i møte med dei som gjennom trugslar og vald vert fordrivne og tvinga til å gje opp

trua, forlate landet sitt, og som får smake terror på kroppen.

- Tru kan flytte fjell. Tru skal vinne på Sinjarfjellet, sa Skaug til den store forsamlinga. ●

Kirkeakademiets høstprogram

Jubileet for 1814 minner om vår kulturelle arv, og utfordrer oss til å velge hva vi vil føre videre til nye generasjoner i Norge.

Høstens program for Bjørgvin kirkeakademi gjør oss blant annet bedre kjent med avdøde diktere som fortsatt bør ha en levende stemme i vår kultur. På alle møtene er det anledning til dialog og drøfting med foredragsholderne.

• **Johan N. Brun:** «Jeg fik da Lyst til Vers» Trønderen Johan Nordahl Brun publiserte gjennom hele livet tekster i bunden form i svært ulike sjangre: både dramatik, leilighetsdikt, salmer og sanger. Teolog og bibliotekar **Rolv Nøtvik Jakobsen**, som har skrevet doktoravhandling om Brun, og vil presentere noen av tekstene i sin historiske sammenheng. Hva kan tekster om alt fra sykdom, selskapsliv, gudstro til naturopplevelser lære oss om vår nære

kulturhistorie? Noen av tekstene vil vi også synge sammen. Onsdag 1. okt. kl. 19, Café a Capella i Johanneskirken.

• **En filosofis tanker om tro i vår tid: Gir det mening å tro på Gud i dag? Kan vi ta med oss vår kritiske tanke og vår kunnskap om naturen og samtidig være troende? Er religionens spørsmål og svar en helt sentral dimensjon ved det å være menneske?** Filosof og forfatter **Henrik Syse** er forsker ved Institutt for fredsforskning, og underviser ved Forsvarets Høyskole. Møtet arrangeres i samarbeid med Kulturruken i Olsvik kirke, der 16 bildende kunstnere og kunsthåndverkere stiller ut. Torsdag 23. okt. kl. 19.30 (merk tiden!), Olsvik kirke, Olsvikåsen 109, 5183 Olsvik.

Høstens foredragsholdere på Bergen kirkeakademi: Rolv Nøtvik Jakobsen, Henrik Syse og Erik A. Nielsen.

FOTO: PRIVAT/PRIØ/KØBENHAVNS UNIVERSITET

• **Salmens forvandlinger – en lille dansk salmehistorie.** Teolog og filolog **Erik A. Nielsen** arbeider nå med en dansk salmehistorie i fire bind, og gir oss del i noen høydepunkter. Samarbeid med Bergen kirkeautunnale, Festival for kirkekunst og musikk. Se www.kirkemusikkibergen.no Lørdag 1. nov. kl. 13, Litteraturhuset, Østre Skostredet 5-7.

Bjørgvin kirkeakademi er en selvstendig bevegelse som ble stiftet i samarbeid med Bergen domkirkes menighet, Studentmenigheten og Bymisjonen. Vi vil kirkens kulturansvar på alvor, et forum for fordypning og meningsbrytning, dialog og kommunikasjon mellom kirken og grupper innen kultur og samfunns- liv. Les mer: www.kirkeakademiene.no ●

Arven etter Eidsvoll: En kirke for alle

Takk! Takk for at Anders, Terje og jeg fikk denne flotte opplevelsen. Takk for at verden er gått fremover. Takk for at flere og flere blir inkludert i fellesskapet i kirken.

AV TURID FLOTVE

Anders Willanger, spesialprest Terje Aannerød og undertegnede dro fra Bergen torsdag 10. april, som delegater fra Bjørgvin bispedømme. Fly til Gardermoen, deretter tog til Eidsvoll. Her ble vi tatt vel og godt imot av spesialprest Tor Ivar Torgauten, sammen med flere representanter fra Eidsvoll kirke.

Historiens nærhet

Alle vi utsendinger fra våre elleve bispedømmer ble deretter kjørt rundt i Eidsvoll i en buss. Vi fikk se på gårder og steder, og høre en del av historien om Eidsvoll. Vi kom dessverre ikke inn i Eidsvollbygningen, men vi fikk omvisning rundt på området. En fin tur, der vi følte historiens nærhet. Etterpå ble vi samlet i «badehuset»; et gammelt kursted. Her var det laget til et bord for hvert bispedømme. Vi fra Bjørgvin satt sammen med stortingsrepresentant Øyvind Halleraker fra Høyre.

Et viktig spørsmål

Alle fikk mulighet til å stille et spørsmål til de forskjellige representantene fra Staten, Kirkerådet, Kirkens arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og Stortingets femte visepresident – samt enkelte stortingsrepresentanter. Anders, som er trofast medlem av Kontaktklubben, Storetveit menighets tilbud til utviklingshemmete, stilte følgende spørsmål: «Hvilke grep vil Kirkerådet ta for aktivt å utvikle en gudstjeneste for alle?» Vi fikk et velbegrunnet svar som det vil ta for lang tid å komme inn på her.

Til ettertanke

Dette ble en meget høytidelig stund, med mange gode og sterke historier og spørsmål – som de ulike politikerne eller statsråden måtte svare på. Jeg tror vi alle fikk noe å tenke på, både som menighet og

STUDERER GRUNNLOVEN: Terje Aannerød (til venstre), Anders Willanger og Turid Flotve deltok på festgudstjenesten i Eidsvoll kirke 10. april. FOTO: BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

PÅ HISTORISK GRUNN: Eidsvollsbygningen, der Riksforsamlingen forfattet Norges grunnlov, var tidligere hovedbygningen på Eidsvoll Verk. Det var også her prins Christian Fredrik ble valgt til Norges konge.

FOTO: KJETIL BJØRNSRUD

som medmennesker. Vi har alle et ansvar for å tilrettelegge, og for ikke å glemme de i vårt samfunn som trenger litt hjelp og ekstra støtte. Det hele ble avsluttet med en festgudstjeneste i Eidsvoll kirke, på dagen 200 år etter at eidsvollsmennene samlet seg til «sin» gudstjeneste.

Plass til alle

Og for en fest! Synd at ikke hele Norge kunne delta – og se og høre sang og preken. Her må jeg trekke frem Tor Ivar Torgauten, primus motor, pådriver og den som har dratt det hele i gang. Han har fått mange til å stille opp, og ingen som lovet å

komme unnlot å gjøre det. På en fantastisk måte får han alle til å føle seg inkludert og tatt på alvor som likeverdige mennesker. Tusen takk!

Likeverd og respekt

For 200 år siden fikk Norge sin uavhengighet, for 50 år siden hadde Martin Luther King en drøm om like rettigheter, respekt og verdighet, for svarte og hvite. Nå har vi vært på seminar og festgudstjeneste for å markere og feire Norges uavhengighet. Budskapet her var å understreke at mennesker med nedsatt funksjonsevne og utviklingshemming har samme rettigheter og blir behandlet med respekt som alle andre mennesker. Kirken blir så absolutt mer og mer inkluderende, men vi har alltid en vei å gå. Vi som deltar i dette arbeidet, vet at mye arbeid gjenstår. Det er fremdeles flere grupper mennesker som ikke er fullt ut godtatt og inkludert med alle rettigheter i Den norske kirke.

Ikke meld deg ut!

Etter årets kirkemøte tar jeg meg den frihet å si til alle medlemmer av Den norske kirke: Ikke meld deg ut av kirken selv om du er uenig med motstandere av likeverd og inkludering! Bli med å kjempe! Kjærligheten er størst av alt; den vinner til slutt. Det er hele budskapet. ●

Omset femti uvanlege salmar

Arve Brunvoll har gitt seg i kast med å omsette dei femti pasjonssalmane av Hallgrímur Pétursson. Salmane er krevjande å arbeide med, og den islandske prestens historie vekker oppsikt den dag i dag.

TEKST OG FOTO: TOR KRISTIANSEN

– Hallgrímurs salmar er lange, ofte mellom 13 og 20 vers. Men eg har stor sans for dei, seier Arve Brunvoll. Salmane utfaldar Jesu lidingshistorie i høve til menneskets konkrete synder, og syng om nåde og at Kristus har borte straffa for at vi skal gå fri.

Oppteken av salmeskatten

– Det er vel ikkje salmar som våre kyrkjelydar vil syngje som heilskap i dag, men eg trur dei kan vere gode meditasjonstekstar, til bruk i einerom eller saman med andre.

Teologen Arve Brunvoll har heile livet vore oppteken av salmeskatten. Sju av hans eigne salmar og 44 han har omsett har fått plass i den nye salmeboka. Det er fleire år sidan han gjekk av som professor ved Norsk Lærarakademi i Bergen. Dermed har han betre tid til å bryne hovudet på salmestrofer.

Frå islandsk til norsk

Det er nokre år sidan han òg fekk spørsmålet om å gjere noko med salmane til Hallgrímur Pétursson. No er han godt i gang, og har alt omsett 30 av dei 50 pasjonssalmane. Brunvoll leitar etter Hallgrímur si røyst i strofe for strofe, og innrømmer at arbeidet er krevjande. Islandsk ligg nær norsk, men har sine kasus og andre ordendingar og ordstillingar. Å forstå meininga eit ord har, er ikkje alltid like lett. Ordet «valdsman» er til dømes for islendingane ein øvrigheitsperson som har rett til å bruke makt.

Rømde frå Island

– Den originale dikteren skal få kome til orde, også i forma. Tekstane skal ikkje moderniserast. Tida må på eit vis synast i tekstane. Her er ein poesi skriven før Martin Opus sitt strenge regelverk kom.

Hallgrímur Pétursson vart fødd i 1614 og døydd i 1674. Han var son av ein klokkar og vart tidleg foreldrelaus. I unge år rømde han til fastlands-Europa og vart smedlærling.

Frikjøpte fangar

Ein omreisande prest hjelpte han å kome inn på Vor Frue Skule i København. Der fekk han siste skuleåret som oppgåve å gi undervisning i kristendom til ei gruppe islendingar som var kjøpt fri frå ni års fangenskap i Algerie. Ein av dei, den gifte kvinna Gudridur Simonardottir, som var 16 år eldre, hadde han eit forhold til, og ho vart gravid. Pétursson følgde henne og dei andre fangane tilbake til Island. Der fann dei ut at mannen hennar var død.

Slapp pisking

Etter ein lang prosess fekk dei gifte seg med kvarandre, dei slapp pisking, men Hallgrímur måtte betale ei bot. Hallgrímur arbeidde først som fiskar, og vart omsider utnemnd til prest. Også det var uvanleg fordi han ikkje hadde fullført si utdanning i København. Dei 50 pasjonssalmane skreiv han då han var spedalsk. Deira skildring av Jesu liding, som samstundes er ei kristen botsforkynning, er rekna som noko av den beste religiøse diktinga i verda.

Her er første og fjerde verset i eit av dikta Arve Brunvoll har omsett. Det er 28. salmen, som har tittelen «Om Pilatus' ringedom»:

*Pilatus til den slutning kom,
for planen hans fanst ikkje rom.
Eit opprør var hans store skrekk,
den faren ville han få vekk;
helst finne etter folkets krav,
ei skuld som Jesus dødsdom gav.
Han inga vekt på sanning la,
Men dømde slik som folket bad.*

*I verda lastar mange her
Pilatus for hans vonde ferd,
men elsker djupt og inderleg
å ferdast på den same veg.
Når retten feller dom av frykt,
vert det av stormenn vel omtykt.
For sine feil lyt småfolk svi,
men største skurkane går fri. ●*

Dagsaktuell salme

En av de nye salmene i Norsk salmebok er «Nøden står for våre dører» av Sindre og Gisle Skeie, sønner av presten, forfatteren og salmedikteren Eyvind Skeie.

AV ESTRID HESSELLUND OG SINDRE EIDE

Noen ganger er nøden så aktuell og nærværende at til og med en salmedikter må forandre en av sine tekster. Det skjedde for Sindre Skeie en dag i 2011. Han var med på å planlegge et arrangement som skulle foregå i Johanneskirken, og her var det meningen at en av hans salmer skulle avslutte kvelden.

OMSET PÉTURSSONS PASJONS-SALMAR: – Om eg får utgitt salmane og kven som har interesse av dei, veit eg enno ikkje, seier Arne Brunvoll.

VÅR TID: – Det jeg prøver på, er å treffe en tone som gjør at det kristne budskapet kan klinge inn i menneskelivet her og nå, sa tidligere Søreideprest Sindre Skeie til menighetsbladene i 2013.
FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Søkte asyl i Johanneskirken

Skeie hadde funnet en passende avslutningssalme, en han selv karakteriserer som en koselig kveldssalme. Men like før arrangementet skulle holdes, søkte 15 asylsøkere tilflukt i kirken. Menighetsrådet bestemte at ingen arrangementer skulle foregå der så lenge de oppholdt seg i kirken. Arrangementet ble flyttet til et annet lokale, og Sindre Skeie opplevde det nå meningsløst å avslutte kvelden med en «koselig» kvelds-

salme. Han fant derfor frem en tidligere tekst, som broren Gisle hadde satt melodi til i 2007, og bearbeidet den.

Endret salmeteksten

Slik kom nå det første verset til å lyde: «*Nøden står ved våre dører, banker på og vil bli sett. Hvem tør åpne opp for Kristus når en selv er trygg og mett?*» Den opprinnelige versjonen av denne salmen var allerede kommet med blant salmene som skulle inn i Norsk salmebok 2013. Skeie henvendte seg til prosjektleder for salmeboken og ba om at salmen nå måtte endres. Heldigvis ble dette godtatt. Den står på nr. 366, og er blitt en av de mange nye diakonale salmer som er på vei inn i menighetssangen.

Vender om på tiggerbegrepet

«*Nøden står for våre dører*» kan synges i

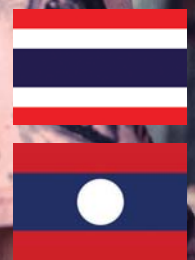
sammenheng med alle fire diakonale søyler: nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Den utfordrer oss: «*Hvem tør åpne opp for Kristus når en selv er trygg og mett?*» Og vi ser oss selv i speilet som presten og levitten som skyndet seg forbi da en stakkars mann ble skamslått. Skeies bønn i vers 2 vender om på tiggerbegrepet: «*Prøv oss en gang til! Å herre, om din nåde tigger vi.*»

Det er vi som har behov for å tigge. Tigge om tilgivelse (kyrie eleison), tigge om hjelp og nåde, tigge om å få troens glød tilbake. Melodien understreker teksten på forunderlig vis. Spill eller syng de første tonene, og du hører klart en ambulanse eller sirene. Og Kyrie eleison-omkvedet blir som et sunget utropstegn etter hvert vers.

Estrid Hessellund og Sindre Eide er forlagskonsulenter i Eide forlag, med Norsk salmebok 2013 som særlig arbeidsområde. ●

Gav ny giv

EIN TRYGG STAD:
Blidt møte med borna på
Lovsanghjemmet.

Møter med NMS' arbeid i Thailand og Laos forsterka unge NMS-aras engasjement for misjon.

TEKST: MARIT MJØLSNESET
FOTO: KRISTIAN OG MARIT MJØLSNESET

Det er fredag morgon. Det kjennes som om sola steiker, sjølv om himmelen er slørlagt av eit tykt, kvitt lag av forureining. Me er i Khlong Toei-slummen i Bangkok, heimstaden til rundt 400.000 menneske.

Vegen til Lovsanghjemmet går gjennom tronge smug dekte av gjørme og søppel, langs breidda av Khlong Toei-elva, og over ei lita gangbru. Me blir møtt av venlege smil på vegen, men også av elendige buforhold og openlys fattigdom. Senteret ligg under ein støyande motorveg, midt i slummens hjarta.

Her fekk me lov til å møte både born som nyttar seg av senteret, og misjonærar som arbeider der.

– Når du høyrer om prosjekta i Noreg, tenkjer ein at det blir gjort eit bra arbeid, men det blir noko heilt anna å sjå det med egne auge. Det gjorde sterkt inntrykk å sjå at born som kjem frå familiar som slit

har ein trygg stad å koma til, meiner Trygve Austeng, ein av dei 14 turdeltakarane.

Heile landet i vasskrig

Eit anna høgdepunkt var å feire thailandsk nyttår med ein kyrkjelyd NMS har vore med å planta i Mukdahan, i nordaust-Thailand. Tradisjonen tru bryt heile landet, unge som gamle, ut i ein ellevill, tre dagar lang, vasskrig. I kyrkja blir det i tillegg feira med gudsteneste. Under lovsongen blanda norsk, thai og engelsk seg til eit herleg samansurium, men alle prisa ein gud.

– Me har mykje å lære frå kristne i Thailand og Laos. Når menneske som risikerar forfølgjing kan vera så brennande i trua, burde me i Noreg tørre å gå litt utanfor komfortsona, meiner Siri Mæland, som blei inspirert til sjølv å vera ein modigare kristen.

Neste stopp var hovudstaden i Laos, Vientiane. Her møtte me ungdommar frå Laos Evangelical Church, som NMS støt-

tar. Dei kunne fortelje sterke historiar om korleis det er å vera ein kristen i eit land med eit kommunistregime som avgrensar religionsfridomen, og om utfordringar knytt til eit liv i fattigdom.

– Å sjå arbeidet i Bangkok-slummen, der alle er velkomne, uavhengig av religion, fekk meg til å innsjå at misjon ikkje berre tyder evangelisering, men også å hjelpe på andre måtar, fortel Ingvald Mjøltnes.

Gruppetur med meining

– Å vera på tur med så mange flotte folk gav ekstra meining til turen. Ein har mange å dela inntrykk med, og ein får høyre mange ulike tankar og refleksjonar om felles opplevingar, seier reiseleiar Kristian Mjøltneset, som kan avsløre at NMSU Bjørgvin allereie arbeider i kulissene med å prøve å få til ein ny misjonstur. ●

UNDER: Feiring av songkran, eller thailandsk nyttår.

Fakta: Kyrkjesenteret i Mukdahans

- Visjonen er å sjå kyrkjelydane i distrikta veksa gjennom å utrusta leiarar, som igjen utrustar nye.
- Sidan starten i 2008 har senteret utvikla seg til å vera ein base for leiarutrusting, både for unge og vaksne.

Fakta: Lovsanghjemmet

- Her får barn frå slumområdet Klong Toey både omsorg, mat og opplæring.
- Det kreves betaling, men beløpet reguleres i forhold til foreldras inntekt.
- Fleire born får dermed i praksis nesten friplass.

Alpha-kurs i Bangladesh

Ottar Hope var misjonslege utsendt av Santalmisjonen til sykehuset i Brahmanbar fra 1982 til 1992, og har vært i Bangladesh flere ganger enn han kan telle.

TEKST OG FOTO: OLAV VIKSE

For fem år siden, på en av sine reiser, fikk han plutselig en tanke, en ide, en sprø innskyttelse, kall det hva du vil, sier han, om å starte Alpha-kurs for personalet på sykehuset, omtrent 60 personer, for å styrke det åndelige miljøet.

Men ville Alpha-kurs kunne passe i dette miljøet?

Kom til ferdig opplegg

I Arna menighet kjente han to som hadde ivret og drevet Alpha-kurs i flerfoldige år, kunne de brukes? Ville de si ja? Og han kjente et misjonæretepar i Fana som kunne være tolker. Ville de bli med?

– Det gikk relativt på trynet, sier Ottar og ler hjertelig.

Han er en trivelig fyr som ofte sier hva han tenker. Han utdyper ikke. Men vi forstår at ting måtte prøves ut, bearbejdes og justeres. Kari og Svein Inge Myhr snakker norsk og engelsk. Ikke bengali, språket som brukes i Bangladesh og deler av India. Men da de kom til Dhaka, oppdaget de at det faktisk forelå et fullt utviklet og oversatt opplegg til bengali:

– Det lå der og ventet på oss.

Utsendinger fra Alpha-India hadde vært der noen år tidligere for å sette i gang arbeid, uten at det hadde blitt noe av.

– De ville veldig gjerne at vi gjorde oss nytte av opplegget!

Alle som deltar for å bli framtidige ledere får en bok og en dvd for selvstudium.

– Vi sikter mot sentrale personer i menighetene. Kunnskapen skal spre seg som ringer i vannet!

Bhutan-metoden

Sist reise var Svein Inge og Karis tredje. Hver gang utrustet med reiselyst og visjoner. Pluss gaver fra lokale sponsorer til materiell og mat på møtene. For mat er viktig for fattige kristne når de skal være hjemme fra for å gå på kurs. Jeg snakker med tre engasjerte mennesker, og skriver så fort jeg makter. Men spesielt Svein Inge løper fra meg med et velsmurt snakketøy det er få forunt å matche. Ottar kan også snakke fort. Og underfundig. Som når han snakker om Bhutan-metoden. Et internuttrykk i misjonen om bønn koblet med spark. Hver gang en motor eller annet teknisk fantes på å stoppe, med milevis til verksted, fantes det ingen annen metode som virket; enn å be og sparke. Hardt!

Vil tilbake

Om det er bønnene eller sparkene som har gjort susen, så er det et faktum at Alpha vokser i Bangladesh. Spesielt i Dhaka, en by seks sju timer fra menigheten i Gulni. Der gikk åtte menigheter av forskjellige konfesjoner sammen om et kurs arrangert av lokale kontakter, og med Svein Inge og Kari som kursholdere. Begge sitter i hver sin stol og stråler når de forteller.

– Dette er definitivt ikke siste reise vi snakker om. Det har spredd seg og vokst mye raskere enn jeg tenkte, sier Ottar.

To verdener

Mange av arrangementene bringer dem i kontakt med menneskeskjebner. Om kvinner som forteller om overgrep. Om utstøtelse dersom de konverterer til kristendommen. Men også om undring over at de kristne ikke utstyres nyfødte med amuletter, og ikke dynker nyfødte med vievann fra den lokale trollmannen. Hvorfor er de kristnes baby frisk, mens våre barn med amuletter er syke? Ikke å undre seg over at det trengs misjonsleger. Men Ottar vil noe mer enn friske barn. Han vil helse for hele mennesket. Ånd, sjel og legeme. For livet er mer. ●

RIKE PENSJONISTÅR: Svein Inge Myhr (t.h.) kunne ikke tenke seg en bedre måte å tilbringe pensjonstiden på en å bli brukt av Herren i et spennende land langt borte. Han har penger, han har tid, han har helse, han har Kari som ønsker det samme. Ottar Hope (t.v.) på sin side har allerede i mange år levd og åndet for sykehuset «sitt» i Bangladesh.

Gleden for slett ingen ting

«Ode» betyr høystemt lyrisk dikt, ifølge fremmedordboken. Jeg kjenner ikke mange oder til gleden, bare siste sats av Beethovens niende symfoni. «An die Freude», synger koret. Enten holder du deg for ørene eller du lar deg drukne i frydefull vellyd.

AV ELISABETH FOUNGNER

Det er ufattelig at musikken er skrevet av en døv og kanskje ensom mann, eller kanskje nettopp derfor. Før var det å glede seg til noe, viktigere enn selve det en gikk og ventet på. Julaften, togreisen, sangtimene, en ny kjole og mye annet. Fryd kanskje, men ingen ode.

«Var jeg et tre, hadde jeg stille gleder. De ville komme til meg fra fjerne steder bare, jeg lot det skje», skriver Øverland. Gleden blir stillere med årene. Det aller første fuglekvisperet om våren. Den første hestehoven. Et vennlig smil og et varmt håndtrykk. Et håndskrevet brev med takk for hilsen.

Hva gjør vi så med alle disse gledene? Noen kan vi fortelle om. Noen ganske få kan vi gjemme inn i oss som en skatt som bare vi selv vet om. Den er til å ta frem når noe blir uoverkommelig vanskelig. Du tar den frem og holder den forsiktig, og når du kan puste rolig setter du den forsiktig på plass til neste gang du får bruk for den.

Andre gleder er annerledes. «Skår i gleden»

SKRIVEKURS I SLETTEBAKKEN: I Slettebakken menighet har det vært flere kurs i skrivekunst for eldre ved lektor Odd Sætre. I mai 2014 var en av oppgavene «Ode til gleden». Teksten vi trykker denne gangen er skrevet av Elisabeth Fougner (80).

sier vi. Mennesker er langt fra fullkomne. En selv ikke minst. Det er en kunst ikke å la skårene i gleden komme i sentrum. Mange skår lar seg lime, og når en dør lukkes, åpnes det kanskje en ny dør – selv om alderen din kanskje ikke åpner opp for så mye nytt.

Da har en minnene. Ikke la dem ta så stor plass at du ikke tenker nye tanker og stiller spørsmål hvor du kanskje blir overrasket over svarene. Lever du lenge, har du mange å savne. Det er farlig å ikke savne noen eller noe. Tomhet er lammende. Evnen til å elske holder oss i live. Georg Bernanos skriver om det i Landsbyprestens dagbok; en bok en kan lese mange ganger og forstå mere av det som står der.

Gleden. En grå regnværsdag gikk en far med to barn bak meg på veien. Jeg gikk ut mot fortauskanten for å slippe dem forbi. «Koffor går du så seint» sa den lille jenta «Fordi jeg er gammel» sa jeg. Så kjente jeg at den lille jenta tok meg i hånden og sa: «Eg skal følge deg hem». Jeg stoppet, og faren til barna som tydeligvis ikke forstod, sendte meg et vennlig smil og overtok en sort liten hånd og gikk inn av døren til leiligheten sin. Det varmet, en glede. Dagen etter var det sol og klar himmel.

I en sang hvor jeg bare husker den siste strofen, lyder det: «Gleden for slett ingen ting». Godt vær er ikke ingenting i Bergen. ●

Kulturtipset: Musikk fra den andre siden

Det første jeg legger merke til på Jenny Hval og Susannas nye felles-utgivelse, «Meshes of Voice», er det spesielle coveret; et grafisk blad fra Arne Bendik Sjur som viser et fugleskjelett som ser ut som det trosser mangelen på kjøtt på beina for en siste flygetur - inn i evigheten.

Jeg får assosiasjoner til slike utstoppede og utstilte dyr du kan finne på gamle museer, der preparanten liksom har gitt de et uttrykk som etterligner noe levende. Døde fugler flyr, en utstoppet tiger snerrer mot deg, en gorilla slår seg på det sagflisfylte brystet.

Platen er et opptak fra Henie Onstad Kunstsenter, der verket hadde urpremiere under Ladyfest på kvinnedagen 8. mars 2009. Med på konserten var også Bladedvokalist Anita Kaasbøll og Jo Berger Myhre (bass).

– Mytiske skapninger var en stor inspirasjon, sier Jenny Hval, som skrev verket sammen med Susanna.

– Vi var innom både Medusa, Athena og Harpy (en kombinasjon av en kvinne og en fugl) som eksempler på mytologiens beskrivelser av kvinner som det stygge, det guddommelige og det grusomme, legger Susanna til.

De to fant også inspirasjon i ekteparet Maya Deren og Alexander Hammids surrealistiske og drømmende film «Meshes of the Afternoon» (1943), spesielt den kappekledte skikkelsen med et speil som ansikt. Så er det også drømmeaktige sekvenser som møter oss, like fra åpningsstykket Droplets langsomt repeterende lydbilde, og frem til vi helt til slutt får vite hva «The Black Lake Took». De tre stemmene står godt til hverandre; noen ganger er det rett og slett som de fletter seg sammen i et felles uttrykk (hør Black Lake), andre ganger mer som call and response - der de legger ulike effekter på stemmene. Og så er det de partiene der stemmene flyter utover i tykke strøk, omtrent som om de brukes til å gi røst til det som ikke kan uttrykkes med ord og tekst.

Nå skal jeg være den første til å innrømme at jeg ikke klarer å hente så mye mening ut av cd-ens medfølgende teksthefte. Ordene er, som musikken, preget av drømmer, og brokker av teksten fra en låt dukker gjerne opp igjen i en annen, halvt husket, halvt glemt. Men vakkert er det, med uimotståelig poetiske linjer som «I'm a house of bones, skin stretched over the walls», «this is a thirst that resembles me» og «dawning beauty is dazzling me».

Så hvordan står denne platen seg sammenlignet med de to artistenes selvstendige verker? For Jenny Hvals del

finner jeg mer spenst i fjorårets «Innocence is Kinky», men så er det også en svært annerledes plate; mer fra denne verden. For Meshes of Voice er definitivt musikk hentet over fra «den andre siden», enten du kaller det død, drøm eller det stedet de to møtes: Drift.

Slik sett ligger den nok tettere på Susannas eget lydunivers, som gjennom årene har beveget seg fra gripende og dypt personlige tolkninger av andres låter (hør hennes versjoner av blant andre Dolly Partons «Jolene», Leonard Cohens «Hallelujah» og Joy Divisions «Love Will Tear Us Apart» og «These Days») til et stadig mer

abstrakt uttrykk. Fjorårets «The Forester» var i så måte et mørkt og lengtende høydepunkt. «Meshes of Voice» er ikke langt unna. ●

Magne Fonn Hafskor

Min sorg

Min sorg er en svart fugl
fredløst på flukt
under vinterlig øde himler.
Men stundom -
når fuglen stiger høgt nok -
skinner vingene gyllent
i skjær av en sol
som er under horisonten.

Hans Borli

Menighetene i Fana prosti
inviterer til

Sorgseminar

lørdag 18. okt. 2014 kl 10.30-14.00

Storetveit menighetshus, Kirkeveien 27

Menighetene i Fana prosti
inviterer etterlatte til et seminar
om sorg

Det har vært holdt slike seminar tidligere med gode erfaringer. Vi vil derfor igjen gi dette tilbudet. Sorg berører oss på mange måter, og du er velkommen, enten det er kort eller lengre tid siden dødsfallet.

Program

- Hva er sorg og hva gjør den med oss?
v/sokneprest i Storetveit, Bjarte Holme
- Lunsj
- Samtale/spørsmål
- Orientering om tilbud til etterlatte
(sorggrupper, sjelesorgsamtaler)

Påmelding eller spørsmål

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Tlf.: 55 59 71 15
kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Diakon Reidun Laastad Dyvik
Tlf.: 55 30 81 17
reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no

Diakon Linda Bårdsen
Tlf.: 55 36 22 85 / 483 02 448
linda.bardsen@bergen.kirken.no

Velkommen - også om du ikke har
fått meldt deg på

Vil du gjøre en forskjell?

Kirkens SOS trenger flere frivillige medarbeidere i Bergen. Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig, og samtidig oppleve personlig utvikling? Kirkens SOS er Norges største døgnåpne krisetjeneste på telefon og internett. Du får god opplæring og oppfølging underveis. **Innføringskurs starter i Bergen 29. september.**

Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin. Tlf 55 32 58 45 - mob 941 83 654
Epost: bjorgvin@kirkens-sos.no • Mer info: www.kirkens-sos.no/bjorgvin

 Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10

Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

**Her kan din
annonse stå!**

Kontakt Frode Høyte
hoeyte@gmail.com

Begravelsesbyrået for
byen og distriktet

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Hvem-hva-hvor i Bønes menighet

Bønes menighet

telefon 55 30 81 00
 åpningstid kl. 08.00-15.00
 bones.menighet@bergen.kirken.no
 www.bonesmenighet.no
 Kontonummer; 3416 20 00464
 Øvre Kråkenes 250, 5152 Bergen

Kirketorget

Bestillinger av dåp, vielser og gravferd 55 59 32 10
 kirketorget@bergen.kirken.no

ANSATTE I BØNES MENIGHET

Sokneprest Gunn Kongsvik
 telefon 55 30 81 03/970 04 967
 gunn.kongsvik@bergen.kirken.no

Sokneprest (Storetveit) Bjarte Holme

telefon 55 30 81 12
 privat 55 28 36 58
 bjarte.holme@bergen.kirken.no

Kapellan Gunn-Frødis Unneland

telefon 55 30 81 06/480 41 867
 gunn.f.unneland@bergen.kirken.no

Diakon Reidun Laastad Dyvik

telefon 55 30 81 17
 reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no

Kateket Sven-Ove Rostrup

telefon 55 30 81 71/915 57 253
 sven-ove.rostrup@bergen.kirken.no

Menighetskonsulent Therese Mokkelbost

telefon 55 30 81 02
 therese.mokkelbost@bergen.kirken.no

Menighetspedagog Cathrine Fosse

telefon 55 30 81 07
 cathrine.fosse@bergen.kirken.no

Kirketjener Barbro Husdal

telefon 55 59 81 05/922 14 273
 barbro.husdal@bergen.kirken.no

Organist Carsten Dyngeland

carsten.dyngeland@bergen.kirken.no

Bønes menighetsråd

Leder Øivin Christiansen
 telefon 970 25 082

Bønes Småbarnstreff

Sosialt treff for foreldre som er hjemme med barn på dagen. Hver onsdag kl 10-13 i Bønes kirke.
 Cathrine Fosse 55 30 81 03

Bønes menighetsrings

førskole og barnehage

Våkleiva 68, telefon 55 12 05 50

Bønes Minising

Øver hver 2. uke kl. 17.15-18.00 i Bønes kirke. Kontaktperson:
 Hilde Kleppstø 924 80 679

Bønes Speidergruppe NSF

Erik Geber 55 12 41 90/920 94 472
 gruppen@bonesspeiderne.no
 Web: www.bonesspeiderne.no

Bønes Ten – Sing

Øvelse hver ons. kl. 19.00 – 21.15
 Arne Benjamin Stafsnes
 hovedlederbots@gmail.com

Hyggetreff i Bønes kirke

Diakon Reidun Laastad Dyvik
 telefon 55 308117/00

Søndagsskole

Marit Z. Berentsen ... 55 12 23 32

Seniordans

Torsdager kl.1130-1330
 Bet. Kr. 175,- for 8 ganger inkl. kon-
 tingent til SN. Kaffe pause.
 Kont. menighetskont. ... 55 30 81 02

Bønes Tria

Tors. kl. 18.15-19.30 i Bønes kirke

Christin Svendsen 995 87 431

Babysang

Tirsdager kl.10.30. Kontaktperson:
 Catrine Fosse 55 30 81 03

FELLES AKTIVITETER

BØNES OG STORETVEIT

Besøktjeneste: For den som ønsker besøk eller å bli besøkt. Sorggruppe ved skilsmisse/dødsfall.
 Kontakt diakon 55 30 81 17

Klubben

Camilla Heggø Olsen
 telefon 926 96 897
 camillaheggog@gmail.com

Bibelgruppetjenesten

Sosialt samvær og samtale om tro
 Kontakt menighetskontoret
 telefon 55 30 81 02
 bones.menighet@bergen.kirken.no

Diakoniutvalget

Bankgiro 3416 20 00464

Givertjenesten:

Bankgiro 3411.26.36406

Vi takker og ber

Uke 40.

- Vi takker for diakoniutvalget og det arbeidet de gjør.
- Vi ber for det diakonale arbeidet og for alt omsorgsarbeid i vår menighet og vårt samfunn.

Uke 41.

- Vi takker for dåpsbarna, for menighetens dåpsopplæring og trossopplæringsutvalg. Vi takker for gjennomføring av nye gode tiltak i trosopplæring.
- Vi ber for foreldre og familier, for oppdragelse og påvirkning som de gir barna.
- Vi ber også for søndagsskole, speidere, barnekor og andre grupper for de små.

Uke 42.

- Vi takker for arbeid og skole, for mange hjelpende hender.
- Vi ber for dem som er syke

og for familie og pårørende.

- Vi ber også for formiddags-
treffene i Bønes menighet, for dem som stiller i stand og for dem som kommer.

Uke 43.

- Vi takker for menighets-
rådet og vi ber om Guds vel-
signelse over rådsmedlem-
menes arbeid og tjeneste.
- Vi takker for sorggrupper og for fellesskap også i sor-
gens tider.
- Vi ber for de som har mistet
noen av sine nærmeste.
- Vi ber om trøst og hjelp til å
leve med sorg.

Uke 44.

- Vi takker for fred i vårt land.
- Vi takker for demokrati.
- Vi ber for de som er forfulg-
te for sin tro eller for sin poli-
tiske oppfatning.
- Vi ber for alle demokratibe-
vegelse.

Uke 45.

- Vi takker for alle medarbei-
dere i menigheten, både de
lønnede og de ulønnede.
- Vi takker for det arbeidet de
gjør og for det de får bety for
mange mennesker.
- Vi ber for de medarbeiderne
vi har, og vi ber om at flere må
finne en plass der deres evner
og krefter kan få utfolde seg
til gagn og glede for mennes-
ker og menighet.

Uke 46.

- Vi takker for kirken vår og
for alt arbeidet som drives
der.
- Vi takker for at kirken er der
for oss i glede og i sorg, i de
små og store begivenheter i li-
vet.
- Vi ber for livet i kirken både
lokalt og nasjonalt.
- Vi ber for biskopen i Bjør-
gvin, for prostens vår, og for alle
ansatte og råd. ●

BØNES HAGESENTER

Bønnesskogen 40
 5152 Bønes
 Tlf. 55 12 29 21

Bjørgrvin BEGRAVELSESBYRÅ

Eilif Andersen
 DØGNVAKT: 55 20 23 00
 Natlandsveien 8, Landås

Bones gårdsmer

Bønestranden 50 - 5155 Bønes
 Tlf. 55 91 68 44 - Mob 992 48 377
 Åpent: Torsdag-fredag 12-17

Liss- dame- og herrefrisør SALONGEN

Telefon 55 12 19 75
 Øvre Kråkenes 115 - 5152 Bønes

Trosopplæring i Bønes menighet

Tilbakeblikk

Opplæring av alle døpte mellom 0 og 18 år er en viktig del av arbeidet i Bønes menighet. Her får dere en liten smakebit på noe av det som har skjedd i trosopplæringen i det siste.

Høytidsvandring

Til jul og påske inviterer vi barnehagene i nærmiljøet til vandring i kirken. Tilbakemeldingen fra barnehagene er veldig gode og det er fine stunder vi har med dem i kirken. I april hadde vi besøk av ti grupper med barn. Det er 15-20 barn med på hver vandring og i april var ca. 135 barn innom og vandret gjennom påskehistorien med oss.

Skolesekksamling

Søndagen etter skolestart ville vi markere den store dagen som skolestart er for barna

våre. Derfor ba vi seksåringene (de som fyller seks i år) på Bønes om å ta med seg sekken sin på gudstjeneste denne dagen. Sammen med dagens dåps-

barn kom 1. klassingene gående inn i prosesjon på starten av gudstjenesten. Barna fikk høre et lite utdrag fra boken de skulle få, om Erlend, Stian og Tuva og hva de opplever. Det var som sagt dåp og så sang vi gode sanger sammen. Cathrine fortalte oss om Noahs ark og mot slutten av gudstjenesten ba vi for alle som har begynt i 1. klasse i år. Helt nytt er at vi har flyttet barnekroken vår frem i kirken. Barn er viktige og vi ønsker å se dem og ha dem med hele tiden, også når vi feirer gudstjeneste! Det var 15 1. klassinger som fikk bok og stunden i kirken ble en fin markering av skolestarten.

Min kirkebok

Ikke alle fireåringene fikk bok da vi delte ut fireårsbok (Min kirkebok) i vår. Derfor tar vi en gudstjeneste til i høst, hvor resten kan få en bok. Det blir 28. september. To torsdager før har vi en egen samling med fireåringene og torsdagen før utdelingen kan alle fireåringer være med på en øvelse med Bønes MiniSing. Torsdag 18. september samler vi altså fireåringene kl. 16.30-18.00 i kirken. Torsdag 25. september er de med på MiniSingøvelse kl. 17.15-18.00 og søndag 28. september feirer vi gudstjeneste sammen. Da opptrer MiniSing og de av fireåringene som har lyst til å være med.

Fremover

Opplæring av døpte barn, trosopplæring, er et ansvar foreldre deler med faddere og med menigheten. Den viktigste delen av trosopplæringen skjer i hjemmet og vi ønsker å bidra positivt med hjelp til dette. Vi ansatte er her for å hjelpe alle som bor på Bønes til å ha et forhold til Gud og spesielt våre barn, gjennom våre aktiviteter.

Støtt opp om trosopplæringen i hjemmet og i kirken!

Ta kontakt med oss om dere har spørsmål eller kommentarer: Sven-Ove Rostrup, telefon 55 30 81 71 eller på epost: sven-ove.rostrup@bergen.kirken.no ●

Bjarne Johnsen a/s

Postboks 13 Kokstad - 5863 Bergen

*Vi kan hjelpe til med rådgivning/
tilrettelegging ved begravelser/bisettelser*

RAGNHILD THORSHEIM KRISTING
GRAVFERDSHJELPEN A/S
Hagerupsvei 32X, 5093 BERGEN

Hele døgnet
Tlf. 55 27 28 29

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

www.abbedissen.no

SPAR

MATBUTIKKEN PÅ BØNES

Våkleiva 43, 5155 Bønes

Tlf 55 11 85 00

Høst betyr semesterstart for mange av kirkens tilbud. Her er en oversikt over noen av disse tilbudene.

Babysang

Velkommen til babysang tirsdager kl. 11.00 - 13.00 i kirken. Babysang er et åpent tilbud for dere som er hjemme med et barn det første året. Barna får stimulanse gjennom sang, musikk og andre barn. Kom og ha fellesskap med andre i same situasjon. Ta med matpakke så har vi kaffi/te og noe å bite i. Det koster 20 kr per gang. For mer informasjon, kontakt Cathrine Fosse - cathrine.fosse@bergen.kirken.no eller på tlf 55 30 81 07. Velkommen!

Sagt om babysang:

- Jeg synes det er et kjekt tiltak. Babysang er en fin oppfølging fra dåpen. Barna får stimulering i fellesskap med andre. Vi lærer fine barnesanger, og jeg merker at gutten min kjenner igjen sangene nå som vi har gått en stund. Han får også møte andre på samme alder. For meg er det kjekt å treffe andre mødre, og på den måten knytte kontakter. ●

Småbarnstreff

Er du hjemme med ditt barn og/eller andres, og har lyst å møte andre voksne? Du er velkommen til småbarnstreff i kirken hver onsdag kl. 10.00 - 13.00. Vi har samlingsstund og leker sammen. Ta med matpakke så ordner vi med drikke og frukt. Det koster 20 kr for et barn, 10 kr for neste. Velkommen! ●

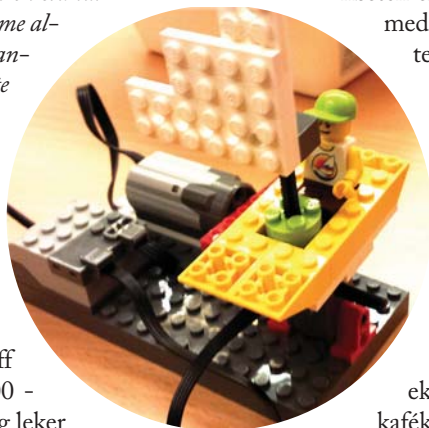
Minising

Bønes MiniSing er et barnegospelkor i Bønes menighet. Vi synger kjente og nye barnesanger og midtveis i øvingen er det

andakt. Barna er fra 3-6 år (til og med første klasse). Hvert år deltar vi på juletreffest, Bønesdagen og til sammen fire gudstjenester. Vi har også arrangert avslutningskonsert for foreldre og søsken ved slutten av hvert semester. Vi øver annenhver torsdag kl. 17.15 - 18.00 i kirken. Dersom det virker spennende er det bare å stikke innom en torsdag vi har øvelse og se hva vi holder på med! Vi starter opp igjen 11. september og har samlinger ca. annen hver torsdag: 11.9, 25.9, 16.10, 30.10, 13.11, 27.11, 11.12 (juleavslutning). ●

Tria

Bønes Tria er et tilbud for deg som går i 2.-7. klasse. Vi holder til i Bønes kirke og samles hver torsdag i kirken kl. 18.15 - 19.30. Vi har to spennende grupper du kan være med i: **TRIA-koret.** Hvis du liker å synge, så er TRIA-koret perfekt for deg! Dette semesteret skal vi synge mange kule sanger, og vi skal også lage musikkvideo! **I Robotgjengen bygger vi roboter av Lego.** Etter vi har bygget robotene, kobler vi dem til en datamaskin og programmerer de slik at de beveger seg. Denne høsten skal vi også fly med kvadrokopter!

I tillegg til disse to gruppene, har vi også noen torsdager der alle samles og gjør aktiviteter sammen – for eksempel bingo, kafékveld og andre aktiviteter. ●

Kveldsåpent

Kirken rommer mulighet for mange måter og møtes på; til hyggelig sosialt samvær, lett underholdning, gode samtaler, lett servering, åndelige impulser, program med mening – eller blott til lyst.

Våren 2014 var Kveldsåpent på tur til Gullstølen med bål, lagde sushi, og gikk tur til Gullsteinen. Denne høsten går vi i gang med lignende aktiviteter. Vi møtes i kirken kl. 19.30 og holder på til ca. 21.30.

Program for høsten

- Tirsdag 26. august: Nøstkveld
- Tirsdag 30. september: Filmkveld
- Tirsdag 28. oktober: Tur til Olavsbu (bildet over) med bål
- Tirsdag 25. november: Matkveld. Påmelding: SMS 930 22 245 innen en time før matkvelden starter. ●

Motor Forum
Tlf. 55 56 00 00 Bergen

Annonser i Bønesbladet?

Bladet du nå holder i hendene er en av de viktigste informasjonskanalene for å spre informasjon om tilbudet i menigheten.

Det koster vel 50.000 kroner å produsere Bønesbladet hvert år, og menighetene er avhengig av inntekter fra annonsører for å betale trykkekostnadene.

Ta kontakt med oss i dag om du vil bidra til dugnaden ved å annonsere i Bønesbladet!

- therese.mokkelbost@bergen.kirken.no
- Telefon 55 30 81 02

BØNESBladet

Menighetskalender

døpte

Isabella Rasmussen Amundsen
Isabell Linea Lerøen Bertelsen
Olivia Walde
Embla Nes Hagen
Christopher André S. Habbestad
Leonora Øgreid Øverland
Åsmund Fluge Hausnes
Jostein Vågenes
Jonas Solstrand Mæland
Martin Stewart Hudson
Ellinor Steffensen
Matilda Midtbø
Emil Leirnes Nystad
Sander Jun De Næss
Tiril Haukom Reinertsen
Leah Isabell Sivertsen Ohnstad
Aurora Vienna B. Kristensen
Idunn Hernborg

vielser

Monica Blytt og Sverre Magne
Honningsvåg

begravelser

Arvid Dag Askeland
Aud Henriette Hassel
Margit Helene Storøy
Nanna Margrethe Egeberg
Mjellem
Harry Mathias Steen
Jorunn Johanna Stenhjem
Tore Henning Sund
Aslaug Irene Talhaug
Hilde Maria Malmros Rødland
Sigvald Thorleif Karlsen
Aud Lammetun Haus
Odd Helgevold-Engelsen
Asbjørg Hansen
Mary Søliland

gudstjenester

Gudstjenester, Bønes

28. september kl 11.00
16. søndag i treenighetstiden.
Familiegudstjeneste v/ kapel-
lan Gunn-Frødis Unneland.
Offer, dåp, kirkekafe. Kirke-
skyss. Salme 40,2-6 Herren
hørte mitt rop. Rom 8,19-23
Håpet om herlighet. Mark

7,31-37 Jesus sa til den døde:
Effata.

5. oktober kl 11.00
17. søndag i treenighetstiden.
Gudstjeneste v/soknep. Gunn
Kongsvik. Offer, nattverd, kirke-
kafe. Job 19,21-27 Jeg vet at
min gjenløser lever. 2 Tim 1,7
-12 Han har gjort ende på dø-
den. Joh 11,17-29 og/eller 30
-46 Jesus vekker opp Lasarus.

12. oktober kl 11.00
17. søndag i treenighetstiden.
Gudstjeneste v/ sokneprest
Bjarte Holme. Offer, dåp, kirke-
kafe. Jes 53,1-5 Såret for våre
overtredelser. Hebr 2,10-18 En
barmhjertig oversteprest. Matt
8,14-17 Jesus helbreder Peters
svigermor.

19. oktober kl 11.00
18. søndag i treenighetstiden.
Familiegudstjeneste v/ sokne-
prest Gunn Kongsvik. Offer,
dåp, kirkekafe. Kirkeskyss.
Salme 36,6-11 Hos deg er li-
vets kilde. Gal 5,16-26 Livet i
Ånden (prekatekst). Matt
5,20-26 Men jeg sier dere.

26. oktober kl 11.00
Bots- og bededag. Gudstjenes-
te v/ sokneprest Jorunn John-
sen. Offer, nattverd, kirkekafe,
søndagsskole. Jer 18,1-10 Lei-
ren i pottemakerens hånd.
Rom 2,1-11 Menneskenes an-
svar overfor Gud. Luk 13,22-
30. Er det få som blir frelst?

2. november kl 11.00
Allehelgensdag. Gudstjeneste
v/ sokneprest Gunn Kongsvik
Offer, nattverd, kirkekafe, søn-
dagsskole. Kirkeskyss. Jes
49,8-10 Jeg hjelper deg på
frelsens dag. Åp 7,9-17 Den
store hvite skaren. Matt 5,1-12
Saligprisningene

9. november kl 11.00
22. søndag i treenighetstiden
Familiegudstjeneste v/ sokne-
prest Gunn Kongsvik. Offer,

dåp, kirkekafe. Fork 4,17-5,6
Vær ikke snar med munnen. Jak
3,7-12 Tungen. Matt 12,33-37
Treet og fruktene og tungen.

16. november kl 11.00
23. søndag i treenighetstiden
Gudstjeneste v/ sokneprest
Bjarte Holme. Offer, nattverd,
dåp, kirkekafe, søndagsskole
Jes 1,16-19 Kom, la oss gjøre
opp vår sak. 2 Tess 1,10b-12
Verdige det kallet dere har fått.
Mark 10,28-31 Få hundre
ganger så mye igjen

Søndag 23. november kl. 1100
Domssøndag /Kristi kongedag
Familiegudstj.v/ kap. Gunn-
Frødis Unneland. Offer, dåp,
nattverd, kirkekafe. Jes
57,14-16 Jeg vil ikke evig føre
klagemål. Åp 20,11-13 Livets
bok. Matt 25,31-46 Dommen.

Ta vel imot konfirmantene
tirsdag 4. november

4. november kl. 1730-20 går
konfirmantene fra dør-til-dør
på Bønes og samler inn peng-
er. Denne gang går pengene til
arbeidet i Bønes menighet.
Menigheten har visjon om å
være åpen, synlig og tilstede.
Vi ønsker at folk skal oppleve
at det er godt å være i kirken!

Gudstjenester, Storetveit

28. september kl 11.00
16. søndag i treenighetstiden.
Høymesse v/s.pr. G. Kongsvik.
Nattv. Offer til menighetsarb.

5. oktober kl 11.00
17. søndag i treenighetstiden.
Høymesse v/s.pr. B. Holme.
Nattverd. Offer til menighetsar-
beidet. Kirkekafe.

12. oktober kl 11.00
17. søndag i treenighetstiden.
Høymesse i samarbeid med
Slettebakken v/s.pr. J. Johnsen.
Dåp. Offer til Kirkelig ressurs-
senter for mishandlede

kvinne. Kirkekafe. Kirkeskyss.

19. oktober kl 11.00
18. søndag i treenighetstiden.
Høymesse v/s.pr. B. Holme
Dåp. Offer til TV-aksjonen.
Kirkekafe.

19. oktober kl 18.00
Jazzmesse v/s.pr. B.Holme.
Terz og Agape. Tema: Sorgen
og gleden de vandrer til hope.
Om sårbarhetens allemanns-
land. Offer til menighetens
ungdomsarbeid.

26. oktober kl 19.00
Bots- og bededag. Temagudstj.
v/kap. G-F. Unneland. Tema:
Om forvalteransvaret. Tenk glo-
balt, handle lokalt v/«Foran-
dringsagent» og miljørådgiver
Lars Ove Kvalbein. Sola Fide.
Offer til menighetsarbeidet.
Kirkekafe med samtale.

2. november kl 11.00
Allehelgensdag. Familieguds-
tjeneste v/kap.G-F.Unneland.
4-årsbok. Barnegospel. Dåp.
Offer til Bergen søndagsskole-
krets. Smørelunch.

2. november kl 17.00
Minnegudstjeneste v/kap.G-F.
Unneland og diakon Reidun
Laastad Dyvik. Kirkeskyss.

9. november kl 11.00
22. søndag i treenighetstiden
Høymesse v/kap. G-F. Unne-
land. Nattverd. Offer til Kristen
Idrettskontakt. Kirkekafe.

16. november kl 11.00
23.søndag i treenighetstiden
Høymesse v/s.pr. G. Kongsvik
Nattverd. Dåp. Offer til menig-
hetsarbeidet. Kirkekafe.

Kveldstoner i Åpen Kirke
Onsdager kl.19.00: Ruth Bak-
ke Haug, orgel: 1. okt.
Carsten Dyngeland, orgel,
Barbro Husdal, sang: 24. sept.,
8. okt., 15. okt., 22. okt., 29.
okt. 5. nov., 12. nov., 19. nov.

Giver- glede ...

**Bønes kirke ble bygget med inn-
samlede midler. Bønesfolket ga så
det monnet og gjorde en drøm til
virkelighet.**

For at menigheten skal utvikle seg vi-
dere, og nå stadig flere mennesker er
det viktig å ha en sunn økonomi i bunn.

Så meld deg som fast giver og
vær med på å utvikle kirken videre!

Den enkleste måten å bli med i Giver-
lede på, er å legge inn et fast månedlig
beløp i nettpanken - da går det hele av
seg selv. Du bruker kontonummer

3411.26.36406, skriver mottaker
«Giverglede» og velger beløpet selv.

Kontakt Per Røen hvis du har spørsmål
eller vil betale på en annen måte!
p-roeen@online.no - tlf. 414 19 226

